

Raportti Keiteleen ja Pielaveden terveysasemien vuodeosastoille tehdystä turvallisuuskävelystä 18.8.2020

Turvallisuuskävelyn näkökulmana oli vuodeosastotilojen toiminnallisuus potilas- ja työturvallisuuden kannalta. Osastoja esittelivät Keiteleellä osastonhoitaja Satu Juttula-Moilanen ja Pielavedellä osastonhoitaja Mervi Kärkkäinen. Keskustelimme myös osaston lääkärin, hoitajien ja laitoshuoltajien kanssa. Tähän kirjaamamme havainnot perustuvat turvallisuuskävelyn lisäksi henkilökunnan vuoden 2020 aikana tekemiin vaaratapahtumailmoituksiin sekä työsuojeluvaltuutetun kokemuksiin ja havaintoihin edeltävän puolentoista vuoden ajalta.

Keiteleen vuodeosasto

Yleisvaikutelma osastolta oli rauhallinen, potilaita oli sisäänkirjoitettuna viisi. Osaston sairaansijamäärä on vaihdellut 25 sairaansijasta kahteenkymmeneen/kymmeneen. Henkilökunnan vakansseja ei ole vähennetty, mutta osa vakansseista on täyttämättä. Hoitohenkilökunta liikkuu tarvittaessa Pielaveden ja Keiteleen välillä. Osasto on profiloitunut kuntoutusosastoksi, ja hoidettavat potilaat ovat pääasiassa ortopedisiä ja neurologisia. Keskimääräinen hoitoaika on noin viisi vuorokautta. Osaston tilannetta häiritsee epävarmuus tulevaisuudesta ja osa hoitajista (sijaiset) hakevat töitä muualta. Myös osaston vakituiset työntekijät kokevat suurta kuormitusta epävarman tulevaisuuden suhteen.

Sairaanhoitaja jakaa lääkkeitä ja lähihoitaja tarkistaa ne sekä antaa potilaille. N-lääkkeiden kulutus tarkistetaan päivittäin. Lääkekaapin avaimia on kaksi kappaletta ja ne ovat ”normaaleja” avaimia, joista ei jää jälkeä kulunvalvontaan. Lääkehuoneessa ei ole erillistä ilman viilennystä. Lääkehuoneen ylähyllyt toimivat ajoittain heikosti, jolloin niiden lukitus pettää. Huomiona myös, että kaikissa kierrolla tarkastetuissa tietokoneissa oli vapaa pääsy koneilla oleviin tietoihin. Tietokoneet olivat hoitajien tunnuksilla auki ja osaan kanslioista pääsi ilman avainta.

Tilat ovat yleisilmeeltään vanhahkot ja kuluneet, käytävät ahtaan oloiset ja osaston valaistus kauttaaltaan osittain riittämätöntä, esimerkiksi potilashuoneissa. Osastolla raportoitin sekä työntekijöillä että potilailla useissa eri tiloissa esiintyneitä sisäilmaongelmia, joiden selvittely on kestänyt vuosia ilman merkittäviä parannuksia. Huuhteluhuoneeseen on saatu uusi huuhteluallas, mutta siitä puuttuu kansi. Huuhteluhuoneen lämpökaappi ei toimi. Lattia on vaikeasti puhdistettavaa materiaalia, ja säilytystilaa on riittämättömästi. Ylähylllyiltä on suuri riski tippua tavaraa päälle.

Osaston eri säilytys- ja varastotilat ovat eri puolilla osastoa. Yhdestä, lukitsemattomasta varastotilasta löytyi vapaasti liikuteltavissa oleva mattoveitsi, jolla avataan pakkauksia. Potilashuoneiden ilmanvaihto on riittämätöntä, koska tuloilmaputki on huoneessa ja poistoilmaputki WC-tilassa. Kaikissa potilashuoneissa ei ole omaa WC-tilaa. Inva-WC:ssä on silmin havaittavissa ruostetta, joka vaikeuttaa tilan puhtaanapitoa. Potilashuoneissa on uudet, hygieniset väliverhot. Osastolle on tulossa syyskuussa työterveyshuollon tekemä työpaikkaselvitys ja lokakuussa hygieniahoitajan hygieniakierto.

Osasta potilashuoneita on tehty lääkärin kanslia, kaksi hoitajien työskentelytilaa sekä yksi varasto. Hoitajien kansliatiloja sijaitsee eri puolilla osastoa, joka osaltaan voi heikentää

potilas- ja työturvallisuutta. Osastolla on yksi valvontahuone, johon on näköyhteys kansliasta. Haavanhoitohuoneeseen ei ole mahdollista ottaa potilasta pyörätuolilla, ja huoneen valaistus on heikko. Käytävillä on lyhyitä puisia kaiteita, jotka on vaikea puhdistaa ja ne ovat myös riittämättömiä kaatumisriskissä olevien potilaiden liikkumisen turvaamiseksi.

Osastolla on yksi hyvin varusteltu saattohoitohuone, jossa hyvin tilaa myös omaisille. Eristyshuoneissa ei ole käsienpesu –allasta, desinfiointi –mahdollisuutta, eikä hyllytilaa ns. ”pukeutumistilassa”. Tarvittavat tavarat tuodaan tilaan metallisilla kärryillä aina tarpeen tullen.

Osaston ovet ovat lukittu, mutta päiväsalin kahdesta ovesta pääsee helposti ulos. Hälytystä päiväsalin ovien avaamisesta ei tule. Osaston ja terveysaseman ovet ovat ilta- ja yöaikaan lukittuina, ja ne ovat varusteltu hälyttimillä. Hälyttimet ovat osittain toimimattomat, eikä vikaa ole saatu korjattua vanhan tekniikan vuoksi. Automaattinen palo-osastointi on poliklinikan puolelle, jolloin vuodeosasto on yhtä palo-osastoa. Varapoistumisteitä on hyvin ja niistä on esteetön pääsy ulos. Osastolla kävijät otetaan vastaan osaston eteisessä ja selvitetään mahdollinen korona-altistus ennen osastolle pääsyä. Osaston sammutusvälineet ovat osin määräaikaistarkistamatta (p.o. 2018).

Vartijoita terveysasemalla ei ole, vaan hätätilanteissa soitetaan paikalle poliisi. Poliisin saapuminen paikalle voi kestää pitkäänkin terveysaseman sijainnin vuoksi.

Työturvallisuusilmoituksia (HaiProt) on tehty vuonna 2020 yhteensä 12 kappaletta. Ilmoitukset koskevat lähinnä osastolla sattuneita, potilaiden käytöksestä aiheutuneita väkivalta –tilanteita. Potilasturvallisuusilmoituksia (HaiProt) on tehty vuonna 2020 yhteensä 22 kappaletta. Ilmoituksista 61% koskee lääkehoitoa, ja useimmiten ne olivat anto- ja jakovirheitä. Toiseksi eniten (13%) ilmoituksia on tehty tapaturmista (kaatumiset ja putoamiset).

Pielaveden vuodeosasto

Yleisvaikutelma osastolta oli rauhallinen, potilaita oli sisäänkirjoitettuna yksitoista. Osastolla on yhteensä 25 sairaansijaa, joista koronaeritykseen varattuina keväästä 2020 alkaen seitsemän sairaansijaa. Osasto ei ole pitkään aikaan ollut täynnä. Potilaiden vaihtuvuus on nopeaa, osasto keskittyy akuuttipotilaiden hoitoon ja hoitoaika on keskimäärin noin neljä vuorokautta. Tietoturvan kannalta terveysasemalla oli huolehdittu tietokoneet lukittuun tilaan aina kansliasta tai tiloista poistuttaessa.

Osaston kaikki tilat ovat siistit ja nykyaikaiset, ja niissä on liikkumisen vaatimaa väljyyttä. Hoitajien kanslia on hyvän kokoinen ja siitä on näköyhteys kahteen valvontahuoneeseen. Kansliaa vastapäätä on kolmas valvontatila. Haavanhoitohuone, huuhteluhuone ja puhdas varasto ovat riittävän kokoiset ja hygieeniset. Osaston likapyykkihuone on viilennettävä.

Jokaisessa potilashuoneessa on oma WC, jotka ovat osittain tiloiltaan pienehköt ja ahtaat. Osastolla on yksi iso suihkuhuone, jossa voidaan tehdä vuodepotilaan pesu. Kaikilla käytävillä on liikkumisen turvaamiseksi pitkät metalliset kaiteet, jolloin ne on helppo puhdistaa. Sairaalasängyt ovat uusia, ja niissä on painehaavojen ehkäisemiseksi matalan riskin patjat. Tarvittaessa osastolle saadaan korkean riskin patjoja vuorokauden sisällä. Eristyshuoneiden ns. ”pukeutumistilassa” on käsienpesualtaat ja desinfiointi –mahdollisuus, sekä hyllytilaa tarvittaessa tuotaville tavaroille.

Lääkehuoneeseen pääsee ainoastaan Smart-avaimella, jolloin jokaisesta käynnistä jää lokijälki. Myös huumausainekaappiin vaaditaan Smart-avain. Lääkehuone on melko tilava, mahdollistaa kahden hoitajan yhtäaikaista työskentelyä ja huoneessa on viilennys. Sairaanhoitaja jakaa lääkkeitä ja toinen sairaanhoitaja tekee kaksoistarkistuksen, lähihoitaja antaa lääkkeitä potilaalle. Lääkehuoneen ylähyllyt toimivat ajoittain heikosti, jolloin niiden lukitus pettää.

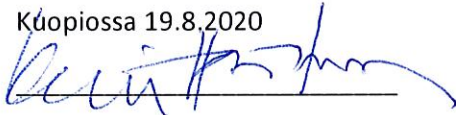
Vuodeosaston sisäilma on aistittavissa raikkaana, eikä myöskään suurempia sisäilmaongelmia ole raportoitu. Kansliatiloissa ilmanvaihto on riittävää ja se on mitoitettu oikealle henkilömäärälle.

Osaston sammutusvälineet ovat kunnossa ja tarkastettu. Ulko-ovista pääsee ulos klo 21 saakka, minkä jälkeen poistumisyritys hälyttää. Automaattinen palo-osastointi on poliklinikan tai kunnan tilojen puolelle, jolloin vuodeosasto on yksi palo-osastonsa. Lukituissa ovissa on hätä –avauspainikkeet, jolloin hätätilanteessa toimiminen mahdollistuu. Potilailla on käytössä tarvittaessa dementiarannekkeet.

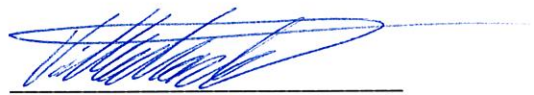
Vartijoita terveysasemalla ei ole, vaan hätätilanteissa soitetaan paikalle poliisi. Poliisin saapuminen paikalle voi kestää pitkäänkin terveysaseman sijainnin vuoksi. Terveysasemalla on myös ns. ”putka”, joka on asianmukaisin merkinnöin video –valvonnalla varusteltu.

Työturvallisuusilmoituksia (HaiPro-ilmoitukset) on tehty vuonna 2020 yhteensä kaksi. Ilmoitukset koskevat pisto- ja viiltotapaturmia sekä äkillistä kuormitustilannetta. Potilasturvallisuusilmoituksia (HaiProt) on tehty vuonna 2020 yhteensä 23 kappaletta. Ilmoituksista 33% koskee tapaturmia (kaatumiset ja putoamiset) ja 25% tiedonkulkua ja -hallintaa.

Kuopiossa 19.8.2020

Kaisa Haatainen
Potilasturvallisuuspäällikkö

Ville Väätäinen
Työsuojausvaltuutettu

